

Autorské právo kolektivní správa

Kateřina Krčálová Konečná

---

§ 95 Kolektivní správa (KS)

- představuje správu majetkových autorských práv nebo práv souvisejících pro nositele těchto práv (např. autoři, umělci, výrobci zvukových nebo zvukově obrazových záznamů, nakladatelé, osoby vykonávající majetková práva k dílu, osoby, kterým byla udělena licence k výkonu majetkového práva) k jejich dílům, uměleckým výkonům, zvukovým nebo zvukově obrazovým záznamům (některá autorská díla pod KS nespadají, např. vysílání, databáze)
- účelem KS je efektivně spravovat majetková autorská práva, chránit je a zároveň zpřístupňovat díla veřejnosti

§ 95a Kolektivní správce (KSp)

- právnická osoba sdružující nositele práv
- na základě uděleného oprávnění vykonává pro nositele práv kolektivní správu práv, není založen za účelem podnikání ani jiné výdělečné činnosti a je řízen svými členy
- musí získat oprávnění od ministerstva kultury
- má monopolní postavení
- § 96c odnětí oprávnění ke kolektivní správě: KSp přestane splňovat požadavky pro udělení oprávnění, závažným způsobem poruší své povinnosti nebo KSp o odnětí oprávnění požádá

Členství a organizační struktura KSp

- §§ 96d – 96h
- členem může být pouze nositel autorských práv, osoba zastupující nositele práv, jiný KSp, právnické osoby, které nositele práv sdružují
- účast členů na rozhodování orgánů KSp a způsob komunikace členů s KSp určují stanovy KSp
- zákonem stanovené orgány KSp: nejvyšší orgán, statutární orgán, kontrolní komise

§ 97 Výkon KS

- KS může být vykonávána na základě smlouvy nebo i bez uzavření smlouvy, pokud to autorský zákon umožňuje
- výkon se řídí ustanoveními zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, o správě cizího majetku (§ 1400 a násl.)
- KS je vykonávána soustavně, jménem KSp a na jeho odpovědnost

§ 97a Závazky mezi KSp a nositeli práv

- povinnosti KSp: vykonávat kolektivní správu autorských majetkových práv, výkon kolektivní správy v zahraničí, vykonávat kolektivní správu za rovných podmínek
- KSp jedná v nejlepším společném zájmu nositelů práv
- KSp zastupuje nositele práv na území dle jeho výběru bez ohledu na to, kde má KSp sídlo a nositel práv státní příslušnost, bydliště nebo sídlo
- nositelé autorských práv nemohou vypovědět výkon povinně spravovaných autorských práv stanovený zákonem

§ 97b Informační povinnost kolektivního správce

- informace se poskytují alespoň jedenkrát ročně za předchozí kalendářní rok
- kontaktní údaje nositele práv
- výše příjmů z výkonu práv konkrétního nositele práv
- srážky na úhradu nákladů na správu práv
- srážky na úhradu jiných nákladů
- jednotlivé příjmy z výkonu práv rozdělené podle daných kategorií
- období, během něhož došlo k užití díla
- příjmy z výkonu práv, které dosud nebyly nositeli práv vyplaceny

§ 98 Smlouvy k užití předmětů ochrany (díla)

- uzavírá je KSp a uživatelé díla, instituce sdružující uživatele a chránící jejich zájmy, instituce zastupující uživatele dle knihovního zákona (zpravidla Národní knihovna zastupující ostatní knihovny)
- smlouvy poskytují oprávnění k užití díla, stanoví podmínky užití a sjednávají výši a způsob placení odměn, příp. placení odměn stanovených zákonem
- musejí být písemné
- KSp nemá povinnost uzavřít smlouvu z důvodu:
  - rozporu s oprávněnými společnými zájmy nositelů práv
  - rozporu s oprávněnými zájmy nositele práv k předmětu ochrany
  - uzavření kolektivní smlouvy s právnickou osobou pro zanedbatelný okruh uživatelů

§ 98a Hromadné a kolektivní smlouvy

- hromadná smlouva = lic. smlouva uzavřená mezi KSp a uživatelem, kterou KSp poskytuje oprávnění k užití všech děl, ke kterým spravuje práva (tzv. repertoár), nebo k části repertoáru
- kolektivní smlouva = smlouva mezi KSp a právnickou osobou sdružující uživatele nebo s osobou zastupující knihovny (zpravidla Národní knihovna), práva a povinnosti ze smlouvy ale vznikají jednotlivým uživatelům (např. jednotlivým knihovnám)

§ 97d Povinná kolektivní správa

- povinně jsou kolektivně spravována tato práva:
- právo na odměnu za:
  - užití uměleckého výkonu na zvukovém záznamu vydaném k obchodním účelům vysílaného rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhl. nebo tel. vysílání
  - užití zvukového záznamu díla vydaného k obchodním účelům vysíláním rozhlasem nebo televizí nebo přenosem rozhl. nebo tel. vysílání
  - zhotovení rozmnoženiny díla nebo záznamu uměleckého výkonu pro osobní potřebu na nenahraný nosič

§ 97d Povinná kolektivní správa

- zhotovení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu fyzické osoby, pro vlastní potřebu právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby pomocí přístroje ke zhotovování tiskových rozmnoženin (tj. kopírka)
- opětný prodej originálu díla uměleckého
- půjčování originálu nebo rozmnoženiny vydaného díla
- právo na odměnu za pronájem originálu nebo rozmnoženiny díla nebo zaznamenaného výkonu umělce
- právo na užití díla přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání, živě vysílaných uměleckých výkonů a zaznamenaných uměleckých výkonů
- právo na roční doplňkovou odměnu (náleží výkonnému umělci, který poskytl výrobcí zvukového záznamu výhradní a neomezenou licenci)

§ 97e Rozšířená kolektivní správa

- souvisí s uzavíráním hromadných smluv mezi KSp a uživateli; KSp poskytuje hromadnou smlouvou oprávnění k nakládání se všemi díly, k nimž spravuje práva
- nositel práv může účinky hromadné smlouvy vyloučit
- rozšířená KS se nevztahuje na audiovizuální a audiovizuálně užitá díla s výjimkou hudebních děl, pokud jde o vysílání televizí a půjčování zvukově obrazového záznamu
- mimo jiné zahrnuje i:
  - právo na zpřístupňování díla v nehmotné podobě, včetně zhotovení jeho rozmnoženiny knihovnou podle knihovního zákona, a to jednotlivcům ze strany veřejnosti prostřednictvím technických zařízení umístěných v budově knihovny, jde-li o dílo, které není součástí jejích sbírek (elektronické verze děl)

§ 97e Rozšířená kolektivní správa

- právo na zpřístupňování díla pomocí sítě (zejména počítačové), včetně zhotovení jeho rozmnoženiny nezbytné pro takové zpřístupnění knihovnou podle knihovního zákona jednotlivcům ze strany veřejnosti, a to výhradně pro účely výzkumu nebo studia
- právo na zhotovení rozmnoženiny díla ze seznamu děl na trhu nedostupných a zpřístupňovaných pomocí sítě knihovnou podle knihovního zákona
- rozšířená kolektivní správa souvisí s digitalizací děl knihovnami a má usnadňovat sdílení digitalizovaných děl a jejich zpřístupnění uživatelům (efektivnější uzavírání licencí prostřednictvím Národní knihovny)

§ 97f Seznam děl na trhu nedostupných

- Národní knihovna vede seznam děl na trhu nedostupných, který uveřejňuje na svém webu
- pouze díla slovesná
- návrh na zařazení díla do seznamu může podat nositel práv, knihovna nebo KSp
- může být zařazen i periodický tisk vydaný na území ČR před 10 a více lety
- nositel práv může požadovat vyřazení svého díla ze seznamu
- smyslem je možnost knihoven získat zákonnou rozmnoženinu takového díla k doplnění fondu

§ 98e Sazby odměn – obecná ustanovení

- odměny stanoví zákon nebo sazebník KSp
- sazby KSp musí vycházet z objektivních a nediskriminačních kritérií a musí být přiměřené
- přihlíží se zejména k tomu:
  - zda k užití díla dochází při výkonu výdělečné činnosti
  - přímému či nepřímému hospodářskému nebo obchodnímu prospěchu
  - charakteru a specifikům místa, kde dochází k užití díla
  - počtu nositelů práv
  - počtu osob, kterým bylo dílo zpřístupněno živým vystoupením
  - hospodářské hodnotě služeb poskytovaných KSp

§ 99 Správa příjmů z výkonu práv – obecná ustanovení

- KSp je povinen:
  - vybírat příjmy z výkonu práv
  - domáhat se nároku na náhradu škody, nároku na vydání bezdůvodného obohacení z neoprávněného užití autorských práv
  - rozdělovat a vyplácet příjmy z výkonu práv
  - vytvářet rozúčtovací řád a v souladu s ním z vybraných příjmů vytvářet rezervní fond
- KSp nesmí využít příjmy z výkonu práv k jiným účelům než k rozúčtování a výplatě nositelům práv, s výjimkou úhrady nákladů na správu práv

Kolektivní správce práv

Dilia, divadelní, literární, audiovizuální agentura

OSA, ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním

Intergram, nezávislá společnost výkonných umělců a výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů

OOA-S, ochranná organizace autorská – Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl

GESTOR, ochranný svaz autorský

OAZA, ochranná asociace zvukařů - autorů

§ 104 - § 104b Nezávislý správce práv

- právnická osoba, která vykonává výdělečnou činnost a hlavním předmětem činnosti je správa autorských práv nebo práv souvisejících
- na základě smlouvy je oprávněna spravovat autorská práva nebo související práva jménem více než jednoho nositele práv
- nositelé práv zde nemají majetkovou účast a nezávislého správce práv neovládají
- obdobně se použijí některá ustanovení, která platí i pro KSp
- ministerstvo kultury vede seznam nezávislých správců práv
- přihlášení k evidenci u ministerstva kultury nejpozději 30 dnů před zahájením činnosti, ministerstvo přidělí nezávislému správci práv evidenční číslo

§ 104 - § 104b Nezávislý správce práv

- nezávislý správce práv je povinen oznámit KSp, pro které nositele práv a pro které předměty ochrany bude spravovat svěřená práva. Tímto sdělením jsou vůči těmto předmětům ochrany vyloučeny účinky hromadné smlouvy.

Nezávislý správce práv

Nezávislý správce práv, s. r. o.

IS Media s. r. o.

Nezávislá kultura s. r. o.

Soundreef CZ s. r. o.